

Een kleine studie

Een toeval vormt de aanleiding tot een interessante studie. In een oefenpartijtje tegen het bekende computerprogramma Truus kwam het tot de positie van diagram 1.

De computer heeft zojuist (03-08) gespeeld en ik besloot de spanning, althans voor mezelf, op te voeren en speelde 33.36-31?! De bedoeling van deze zet is natuurlijk het verhinderen van de ruil (17-21) 26x17 (12x21) door 31-26! Het gevaar zit hem in het feit dat, indien zwart zich kan bevrijden uit het gesloten klassieke spel, wit met een uiterst lelijke schijf op veld eenendertig blijft zitten. Van belang is verder dat de ruil (24-30) 25x24 (19x30) 28x19 (13x24) 26-21 (17x28) 33x02 en vervolgens damafname (30-35) 02x30 (35x24) wit een goede stand oplevert. Het eindspel is bij goed spel echter remise. Partij: 33. 04-10 [Merk op dat zwart opnieuw had kunnen vluchten via (24-30) maar dat de kansen voor wit dan juist toenemen] 34.49-44 10-15 [Leuk is de variant (10-14) 48-42! (23-29) 34x23 (18x29) 42-37!! (29-34)? 39x30 (25x34) met de verrassende combinatie 28-23! (19x50) 32-28 (50x22) 27x40 met schijf en partijwinst] In

de partij ging het verder met 35.44-40! 15-20? [Meer verdediging geeft de doorbraak (23-29) en (18-23) waarna zwart nog steeds uitzicht heeft op een puntdeling] Na de tekstzet forceert wit winst: 36.48-42 23-29 37.34x14 20x09 Wit staat een schijf voor maar de zwarte compensatie lijkt aanzienlijk. Op 40-34 is bijvoorbeeld (24-29)! goed voor een snelle remise. Gedwongen en sterk is echter: 38.39-34! 13-19 Zwart moet wel want op (09-14) wint 34-29 eenvoudig. Na de tekstzet beschikt wit echter over een verborgen combinatie mogelijkheid: 39.33-29! 24x22 40.26-21!! 17x28 [Op (17x48) wint wit middels 27-21! en 35x02!] Partij: 41.38-33 28x30 42.35x04 22x31 43.04x36 16-21 44.40-34 12-17 45.36-09 21-26 46.09-27! en wit won het afspel. Het meest historische fragment in dit soort posities is bijna een eeuw oud en afkomstig uit de partij tussen Fabre en Sonier (kampioenschap van Parijs 1911). Vanuit diagram 2 koos Fabre niet voor de zet 48-42, waarna de stelling symme-

trisch is maar, en dat was strijdig met alle destijds bekende positionele wetten, voor 1. 36-31!! Opmerkelijk is dat deze toch niet zo bekende positie gerust een klassieker genoemd mag worden en misschien wel thuis past in het rijtje van bekende standen zoals de positie Barteling, de Wouldouby, of Fabre (jawel dezelfde als in deze partij!) tegen De Haas. De enorme databank Turbo Database leert ons namelijk dat er nadien nog een tiental partijen met exact dezelfde positie is voorgekomen. Nog opmerkelijker is dat alle zwartspelers bijna honderd jaar later nog steeds dezelfde keuzes maken als Sonier destijds! Deze ging verder met 1. 24-30 2. 35x24 19x30 3. 28x19 13x24 waarna

sterk volgde: 4. 26-21! 17x28 5. 33x02 30-35 6. 02x35 35x24 In materieel opzicht is de stand nog wel gelijk, maar nu is het de zwarte achtergebleven schijf op veld vijftien die hem fataal wordt. Het ging verder met: 7. 45-40! 12-18 8. 40-35 06-11 9. 39-33! [En niet de verleidelijke schijfwinst 48-43 (11-17) 34-30 (25x34) 39x19 (17-22)! met remise] Partij: 9. 18-23 10. 48-42 [Nog sterker is 38-32! (11-17) 33-28 +] 10. 25-30 11. 34x25 11-17 12. 38-32 17-21 13. 25-20 24-30 14. 35x24 23-29 15. 27-22!! 19x18 16. 20-14 18-23 17. 14-09 23-28 18. 09-04 21-26 19. 42-38 en zwart gaf zich gewonnen. Zoals gezegd kozen na Sonier, alle spelers bijna honderd jaar lang voor 1. ... (24-30) Zwart had nog een alternatief in (06-11)! Wit kan dan kiezen uit a) 48-43? (24-30)! nu wel! Na de dam via 26-21 komt zwart op tijd met de tegenaanval op de andere vleugel, met remise. Winnend is echter b) 45-40! [Nu faalt (24-30) wegens de dam, die er dit keer na (30-35) niet af gaat wegens een meerslagje] Zwart is derhalve gedwongen te kiezen voor de doorbraak (23-29) 34x14 (18-23) 28x30 (25x45) Lijkt nog lastig, maar een snelle geforceerde winst is mogelijk via de zettenreeks 39-34! (13-18) 33-28! (08-13) 48-43!! (13-19)

14x23 (18x40) 35x44 (12-18) 43-39! (15-20) 44-40! met handige oppositie zege. Een volgende keer meer over dit fascinerende thema.

Diagram 1

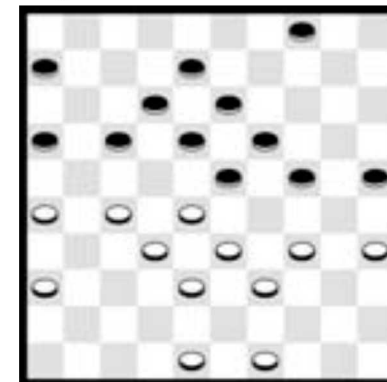

Diagram 2

